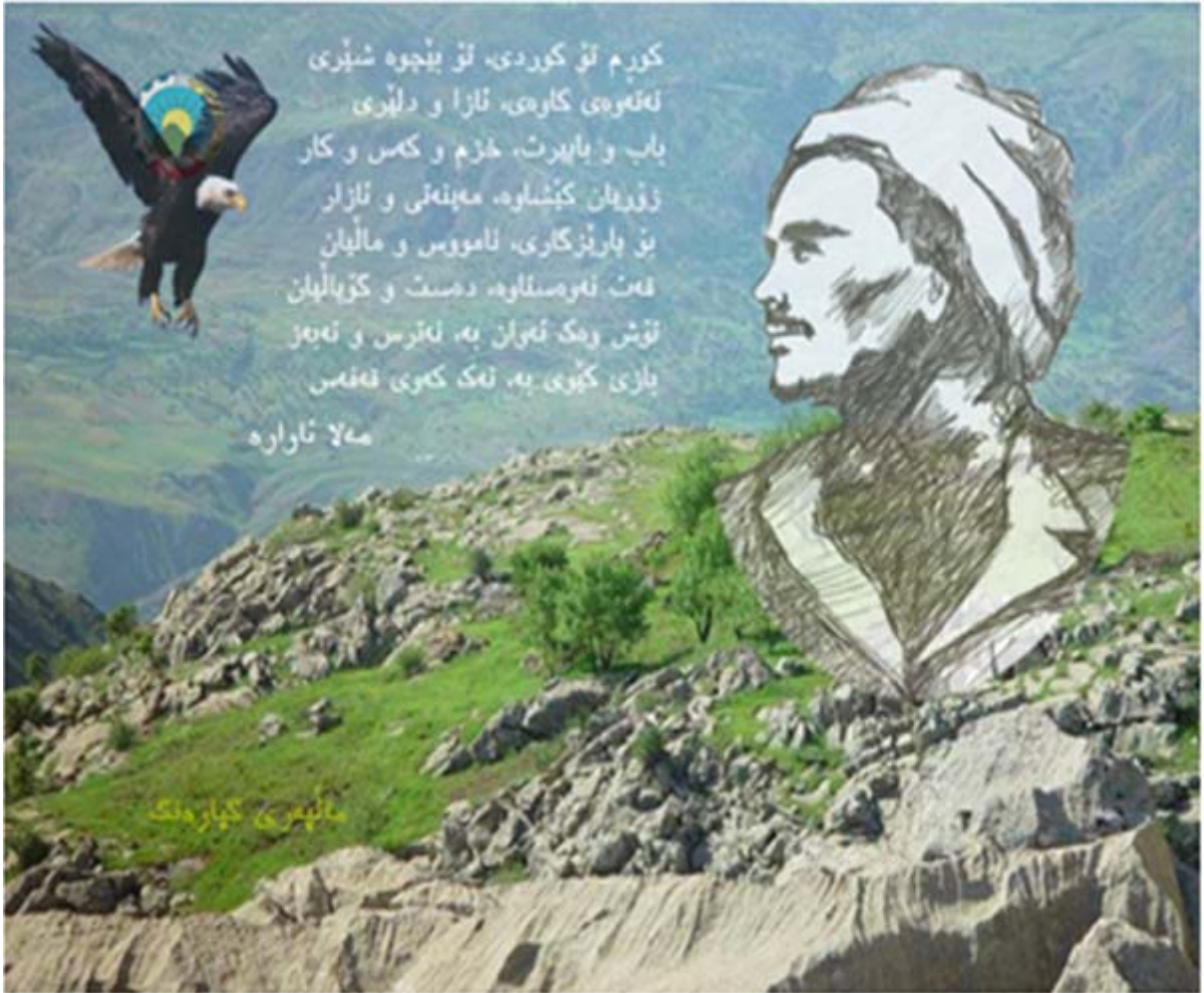
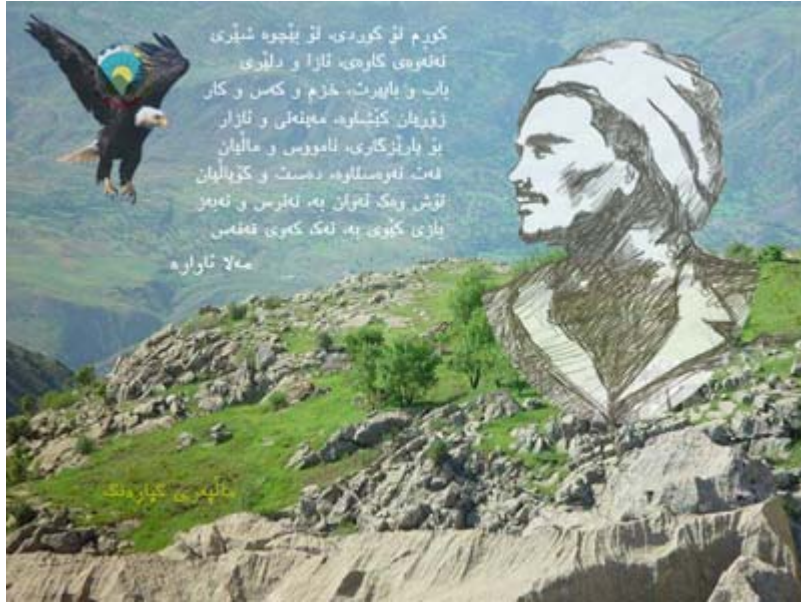

هۆنراوه‌کانی تیکۆشەر، مه‌لا ئاواره

له مالپه‌ری گیاره‌نگ وه‌رگه‌راوه

که‌ریم دانشیار

کوردم کوردستانم دهوئ

کوردم کوردستانم دهوئ
هه دا نادهم روژ و شهوئ

خۆم بصره وم دڵ ناسرهوئ
تا کو وهلم دهست ده کهوئ

لیم بپرن خۆراک و خهوئ
دو نیا گشتی سه ریه ک کهوئ

کوردم کوردستانم دهوئ
هیوای به رزم قهت نانهوئ

كوردم كوردستانم دهوئ
تاكوو قوئاغى سهربهستى

ئەسپى خەباتم ناوهستى
تا دەرئەچم لە ژيەر دهستى

نامهوئ سەرمايه و ههستى
مەرگ، نهك ژينى ژيەر دهستى

كوردم كوردستانم دهوئ
هيوای بهرزم قهت نانهوئ

بو ئازادى و بهختهورى
بو سهربهخويى و رزگارى

به سەر بهرزى و بهختيارى
به گيان دهكهم فيداكارى

تا دهبرم دهستى زوردارى

.....

كوردم كوردستانم دهوئ
هيوای بهرزم قهت نانهوئ

دهستى زوردار دهقرتيني
قهلاى سهختى دهروخيني

بهردى بناغهى دهرديني
وهك ديلاه سهگ دهيتوپيني

كه نهش توپى دهى رهتيني
تولهى كوردى لى دهستيني

كوردم كوردستانم دهوئ
هيوای بهرزم قهت نانهوئ

دهی رهتینم تا کیوی قاف
جیهانی پیی دهکهم تهواف

به بی گالته و لاف و گهزاف
شهرته نهکهم وه عدهی خیلاف

یا بمرم یا بستینم ماف

.....

کوردم کوردستانم دهوی
هیوای بهرزم قهت نانهوی

دهستینمه وه مافی خوراو
بو نیشتمانی لهت کراو

ههزاران دایکی زگ سوتاو
ههزاران باوکی کور کوزراو

دهژینمه وه وهک گول به ئاو

.....

کوردم کوردستانم دهوی
هیوای بهرزم قهت نانهوی

ناهیلم نهسلی بهدکار
وهک ههلو لیی دهکهومه کار

له ژیر زهوی بوی دهچمه خوار
بچیته ئاسمان نایکه م قوتار

.....

.....

کوردم کوردستانم دهوی
هیوای بهرزم قهت نانهوی

جووقه واری لی ناهیلم
ولاتی پی به جی دیلم

خاکی خووم بو خووم ده کیلم
سوودی بزن ومهر و چیلیم

چی دی نایدهم به فرو فیلم

.....

کوردم کوردستانم دهوئ
هیوای به رزم قهت نانهوئ

تاکی خه زینه و نهوته کهم
به بوکه له و فیت فیته دم

له سهر گهنجی ولاته کهم
خه لک شاد و من دل به خهم

خاکی خووشم ئاواره کهم

.....

کوردم کوردستانم دهوئ
هیوای به رزم قهت نانهوئ

1346 ی ههتاوی

ئاواره

رهش بگیری

*****

قهلهم ئه‌ی نووری چاوم
کزه‌ی جه‌رگ و هه‌ناوم

ئه‌ی مایه‌ی ژیانم
ئه‌ی هه‌یزی دل و گیانم

هه‌سته له خه‌و دره‌نگه
ئه‌مرۆ دلم زۆر ته‌نگه

دلم زۆر ماته‌مینه
پر له زام و برینه

چیت پی ده‌لیم به کوردی
بینوسه زۆر به وردی

وام زانیوه ده‌نگ و باس
سێ جه‌ندر مه‌ی خوا نه‌ناس

له سڀي پڻجي چل و سي
هاتنه بيڙوئ سڀ به سڀ

به رگيان سڀي وهڪ خيوي
ترسنوڪ چه شني رڀوي

گهينه قه برستاني دي
(سهليم) يان گرت ده سته جي

كه گرتيان سهليم پڻي خواس
خه لڪ هه موو وهڪ هه ياس

له فيتي خو گه يشتن
رايان كرد و پو يشتن

هاتن گهينه نيو ئالان
گه پان ڪولان و دالان

وهڪ سهگي هار و برسي
هه رچي ديبان لڀيان پرسي

له ناکاو و بي خه بهر
يه ڪيڪ له ژوور هاته دهر

نه يزاني نه و فه قيره
كه هه وزه يه و ره شبگيره

نه يزاني به شي ڪوردان
گرتن و ڪوشتنه و زيندانه

وهڪ سهگ بوي چوون ده مه وده ست
گرتيان، هه ردووک ده ستيان به ست

به خوۆشى و شادمانى
هاتن گهينه سهربانى

غهبرى ئه و دوو نيچيره
كهسيان نه بوو دهستگيره

هه رچوونى بوو مام پيخواس
خووى له دهس كردن خه لاس

ئهوى تريان پيشخو دا
بو وه تاغى مام كوينا

(اى كدخدا بيا پيش)
(بيا بيرون مينديش)

به لام كوينا مهردانه
دهرچوو له و جى و مهكانه

زوو گرهوى خووى برده وه
بووى دهرچوو خووى شارده وه

ئه و شه و تاكوو بهر بهيان
پير و ئافرته دهوره ي دان

زوريان لى پارانه وه
ديليان وئ نه دانه وه

به بهرتيل و به پاره
نه كرا عيلاج و چاره

تا به يانى دهست بهسته
خستياننه ژوور وهك خهسته

چهند و چوونی پی ناوی
دهگهل گزنگی تاوی

سی جهندرمه و یهک ئەسیر
هاتنه خوازی چهپ و چیر

هاتنه خواری چوار به چوار
کهوتنه ریگا بهره و شار

خه لکی نیو دی ژن و پیاو
کور و کچ و پیر و لاو

هه موو مات و خه فه تبار
وهک دیبه کی تازی به بار

به لام هه رگیز خودایه
شوگری توّم له دهست نایه

کوردت وهها داناوه
بو ته نگانه، ژن - پیاوه

ئافره تانی قاره مان
دایان نابوو یهک پیلان

نه خشه و پیلانیکی جوان
وهک داستانی ئەرسه لان

گهینه ده رکی مام باپیر
پیش خویمان دابوو ئەسیر

پوور فاتیان نارد ه پیش
کردی به مرخیش مرخیش

كورى مننه و بهرى دهن
سه گباب ئه زيه تى مه دهن

تيك هالان و تيك نووسان
وهك جوخين كه ن پيخوسان

زوريان يه كتر هينا و برد
زه فريان له يهك نه برد

پوورم نه عره تهى كيشا
هيلى ئافره ت خروشا

بگره و بهرده و گير و دار
پهيدا بوو له چوار كه نار

يهك ده يگوت تيان هه لدن
زوو برا كه ميان پي به رده ن

يهك ده يگوت من هه ر ده يكه م
تا رزگار بي كوره كه م

يهك ده يگوت ئاموزا گيان
ئه توو سه ربازى ئيران !؟

يهك ده يگوت كورى خوشكه
بويه ليوم وا ويشكه

يهك ده يگوت ئه ي ئاموزا
جه رگم له بو ت پرووزا

كه هات خورشيدى كچى
دهيدا له سه ر و پرچى

هاواری کرد دایه گیان
بی مرادت کردم له ژیان

شهرته له پاش تو دایه
تهرک کهم ئه و دونیایه

تا خهوم نهییه نه نووم
بنیشتیم نه بی نه یجووم

تا برسیم نه بی نه خووم
تا نه کهومه ری نه رووم

مه گهر ههر نه بی ماستاو
دهنا ناخووم به فر و ئاو

مه گهر له بهر هه ژاری
گوشت کهم به ژه هری ماری

چا ناخوم تا تی نه کرئ
نان ناخوم تا دانه نرئ

لهم هه موو باس و خواسه
ژاندارم بوون گیژ و کاسه

له پاش شین و گریه و زار
خورشید دهستی دایه دار

وهک شیره ژنی زه مانه
گرتی جه رگه ی مهیدانه

ژاندارم له و ترس و له رزه
له بیریان چوووه حه وزه

به سه د فیل و دهردی سهر
خویان له دهست برده دهر

چوونه ژووری دانیشن
وهک مریشک لیی هه لنیشتن

ئهمجار پوور فاتی مردوو
له سهر خوئی لادا په توو

رزگاری بوو له مردن
بو توتن پیوه کردن

داستانم ته واو نه بوو
داخه کهم روژ ئاوا بوو

جیم چۆل و بیابانه
نیمه چرا و دیوخانه

گه لی خوشک و برایان
ته مه ننا ده کهم لی تان

ئوهی نزیک و دوورن
له ته قسیرم ببوورن

1342 ی هه تاوی
ئاواره

وەسفى ئالان

*****

ئالان ئەى باغ و بېستان
 ئەى ناوچەكەى كوردستان

ئەى بەهەشتى سەر زەمین
 ئەى نەخشی جان ئافەرىن

من بەشى خۆم گەراوم
 جیهان هاته پېش چاوم

نەمدى وینەى تۆچ شوین
 لە کویستان و لە گەرمین

خۆشى لەبەر دلانى
 تا دل حەز دەکا جوانى

لە هەرزنى دیت بەرچاوم
 میوز و دوشا و بە لیشاوم

(گاکي) و (تبييهت) و (بهردان)
جيئي مهڙو و مال و وهردان

توتنهڪهي (زهردهڪاني)
(ڀوڙمهن) بيئي قورباني = جگارهي ڀوڙمهن

(پير بابا) ، پيري مهشهوور
خهٿڪ له نزيڪ و دوور

له کويستان و له گهرمين
به ره و پيلت دهچن ، دين

بادار و سهر به ههوي
جيئي وايان دهس ناکهوي

ئاوهدان بيئي (مهزناوه)
مهٿبهندي بهٿهڪ چاوه

له کيو له مازوو چنين
به ههٿپهركي و پيڪهنين

به دابي هه رزهڪاري
دوور له دونيائي غه مباري

شه و روڙ راده بوپرن
دهست و دل و چاو تيپرن

خوارهوي (خواره ميڙه)
ڪونه جيئي مهزن و ميڙه

(ٿه شڪان) و (مهزري) و (گهرماو)
خاوهن دهغل و توتن و ئاو

(بیتووش)

*****

بیتووش باغچهی گولانه
هیلانهی بولبولانه

کور و کچ و لاو و پیر
هموو دلخوش و دلگیر

باغ و باغاتی جوانی
مزگهوت و چهوز و کانی

دار و درهخت و سهوزه
ئاوی ساردی بی قهوزه

ههتا دونیا دونیا بی
وینهیان پهیدا نابی

میوهجاتی جوور به جوور
زهرد وشین و ئال و مؤر

شیرین و مزر و مهزه خوش
پیاو دهکن مهست و سهرخوش

خور خورهی ئاوی کوئیستان
دیته خوار بو نیو بیستان

چریکهی بولبول، قاسپهی کهو
ههر له بهیان تاکوو شهو

به ئاواز و سازی خوش
دل دینه جووش و خروش

شاخی به بهفر و بهرزی
دهروانیته سهر ئهرزی

(مهلا عهولای بیتووشی)
ههزار رهحمهت بی تووشی

رؤللهی ئەم خاک و ئاوه
له دونیا خاوهن ناوه

نه به زمان نه به قهلهم
ناتوانم وهسفی بکهم

تورک و فارس و ئهرمهنی
کورد و روم و یهمهنی

کهس نیه ناوی نهزانی
چم داوه له بهیانی

بیتووش بهراستی خووشی
مهلبهندی عهیش و نووشی

چۆن مه دحت بهمن دهکری
ههر ئه وهندهم پی دهکری

قهت دهرناچی له یادم
ههر به وهندهش دلشادم

(میرگاسی) جوان و رهنگین
سازگار و جیگهی هاوین

جیی ئاههنگ و سهیرانه
دلگیری پیر و جوانه

(دولکان) و (کانیلانی)
سه د دل ده بی چهیرانی

له (میشکەپه) و (ره جاکه)
مام حاجی پیاوی چاکه

(بیشکە) و (دیگه) و (بالیتان)
(شیرانیان) و (دیناران)
سه رووی (دنیاران)، (بناوه)
دییه کی خاوه ناره

بیژوئ

*****

گه یشته (بیژوئ) نوبه
جیی زیکر و دین و توبه

(شیخ ئەمین)ی ئەمیندار
پیاوی خودا و خوینده وار

زۆر به ناوبانگ و ناو بوو
قیبله گای پیر و لاو بوو

ههر کهس ئەوی ناسیبوو
فییری خودا ناسی بوو

پیت و بههره ی خودا بوو
بو سهر زهوی رژابوو

سه رچاوه ی نه قشبه ندی
خۆزگه م بهوه ی چۆ به ندی

هه زار ره حمهت له گۆری
یه زدان بی چاوه نۆری

(قوله) و (موونه) و (بهرده سوور)
 مه زری هه مووی خواروژوور
 هه م (گوجار) و (سی کووزو)
 په لک چنار و مازوو

له (گویزلی) هه نجیر و تری
 هیند زوره ناگوتری

(گرتکی) هه ر ئاوه دان بی
 هه تا سه ر خانه دان بی

(کاوژان) له و بهری (گرتکی)
 زورن میوزی به که لکی

هه زار سلا و له و گونده
 له و بیژوو ره ند و مه نده

بیژوی به هاری شادی
 له ئالان بوته نادی

سه د و بیست مال بالایه
 هه مووی ئال و والایه

کور و کچ لاو و پیر
 هه موو زانا و ئاقل و ژیر

دلخوش و ده م به خه نده
 شینی وینه ی گوڤه نده

پیری به که یف و دل جوان
 له ده وله مه ند و سه پان

هه موو شیرین که لامن
به عه قل و هوش و فامن

کور کچی هه رزه کار
فیری گونگه ل و قومار

لاوی گورج و گول و توند
دینه بهر چاو له نیو گوند

کوران شیر و پلینگن
کچان قازو و قورینگن

کانی مزگهوت و چنار
مه لا فهقی و خوینده وار

هه ر له بیژوی جوانن
پیکه وه شانه و شانن

بیژوی هه تاکوو مابم
لاناچی له بهر چاوم

با له و سه ری دونیا بم
ئه گه ر له تو د دنیا بم

هه ر پییم وایه له لاتم
هاو دهنگی خاک و پاتم

ئه و جار به خوات ده سپیرم
بیژوی به خیر و بیرم

خوات له گه ل بی بیژوی خوش
شهرته نه تکه م فه راموش

(سنجووئ) و (دۆلى) و (رهشهكان)
بمبورن به ههر سيكان

ههر ئهونده دهزانم
بلييم ههتا دهتوانم

جيبي گهوره و خانهدانن
خاوهن قوناغ و نانن

(گرويس) له بهر دلاني
وهك گوولي سهرچلاني

خاوهني زهوي و زاري
جيبي ههنجير و ههناري

تهماتهي هاويناانت
مورهببای ههنارانت
مهزهي دل و گيانن
بهشي ئاغا و سهپانن

(گلهسپي) و (مييرگان) و (زيوه)
شيخه سووري كرپوه

دهوري (ئالان) ي داوه
ياخوا ههر ببن ئاوا

(مهلا پيره) و (شيخه سوور)
دوو مهرقهدي پر له نور

جيگاي راز و نياز
دوعايان لي دهخوازن

له هه موو گوښه و كه نار
له ديهاټ و له نيو شار

پۆل پۆل و دهسته دهسته
بي مانډو و بوون و خهسته

به ره و پيليان دين له دوور
زياتر له بهر (شيخه سوور)

به تايبه تي به هاران
به كوڤه پشتي و باران
كولييره و نانه چهوره
به ليشاون له و دهوره

زور جار به بهزم و ئاههنگ
كوپ و كچي شوخ و شهنگ

دهگرن دهستي رهش به لهك
زهرد و سوور و چاو به لهك

با لييره دهس هه لگرين
بچين رهش به لهك بگرين

(14 ي گه لاويژي 1346) ي هه تاوي
ئاوارة

هاواری توتنه وانیکي ناوچهی سهردهشت

*****

توتنه وانیکي هه ژارم
بی خانوو و بی زهوی و زارم

بی پوڤ و باغ ، بزنی و مهر
دووور له خیرم نزیك له شهر

مندالم رووت و برسییه
ژینم پر له مهترسییه

قهرز دارم، دهرده دارم
شهرمه ندهی خه لکی دئ و شارم

پوم نیه بچمه نیو خه لک
بی بهرگ و پیلاو و بی که لک

خه لک پیی وایه ته مبه لم
بی که سپ و کار و چه په لم

به لام چ بکه م چاره ره شم
خه رمانم زوره و بی به شم

هه ر که گوتیان سه ری ساله
وادهی جووت و کشت و کاله

خوم و خیزان ، گه وره و بچووک
راده په ریین وه کوو هه لووک

هه لده په ریین لی ره و له وی
به لکوو کاریکمان دهس که وی

يا قورپه كارى و خشت برين
يا جووت و زهوى هه لدرين

وا به هاره دهركه وت گول
جيگه خووش دهگرئ بو شتل

به گاسن به پيمه ره به پاچ
به چنگ و نينوك و به قاچ

دهى بژيرين و خووشى دهكهين
تيكه ل دهبي دهگه ل پهين

ئه مجار تو شتلى پي دهكرئ
به چيلكه و چال سهري دهگرئ

دوو روژ جاريك ئاوى دهوئ
تا شين دهبي و دهرده كهوئ

بژارى چه ند ناخوش وورده
پيشه ي كور و كچى كورده

شه و روژ خه و ناچيته چاو
كهنگى بهرم دهكهوئ ئاو

زهويه كهم بو ره ديير بكه م
نه وهك سيس بين شتله كه م

به شيو برين و وهرد و خه ت
كيلان دهگاته پينج كه رت

ديراو هه لدان خاكاو كردن
كور و كچ وهكوو كردن

ناخۆشه توتن چه قاندين
هه لئروشكان پشت چه ماندن

له ئاو داشتن سستی نه كهه
تا ده گوورئ ووشكى نه كهه

نۆرهى پيشك و بزار بره
جهرگ بره بزار پره

وا نيو كول كرا ئاو درا
له دووره وه به چاو كرا

كلو گه پرگه پرى وه دهر كهوت
ئه ژنوم شكا نيوكم كهوت

ره بى كوئر بئ و چاوى نوسئ
به زيادم له سهر نه نووسئ

دهردى پيرارم نه داتئ
نه كه سرىم بئ و نه چم داتئ

توتن نووس بو خاترى خودا
پروحمى بكه به منى گه دا

مهى سووتينه ره نجى سالم
خاوه نئ كووشئ مندالم

توتن نووس :

تازه هه‌لی وه‌شینه‌وه
بشمري نايكوژينه‌وه

من كار به دهستی ده‌له‌تم
دورژمنی خاك و ميلله‌تم

توتنه‌وان :

زۆری له بهر پارامه‌وه
بی پوول جوابی نه‌دامه‌وه

نووسی به چل پوتی ته‌واو
ته‌پله به سه‌ری دوا‌براو

به فیزه‌وه سوار بوو رۆیی
بو من جیما ره‌نجه‌رۆیی

ئه‌و جا بارین دهرد و به‌لا
بو توتنه‌وانی بی سه‌لا

به لهرز و تا به دهردی چاو
سیس بووم وه‌ك توتنی به‌ر تاو

بی پوول و پاره و بی خه‌رمان
بی دوكتور و ده‌وا و دهرمان

كرم و مله‌ش ، كه‌له و گه‌زۆ
له توتنی تایین بوون وه‌كو

ئه‌ویش وه‌ك خۆم سیس و داماو
چرچ و بی شه‌فاف و ژاكاو

نه خوښی و هه ژاریم بران
کارم زورن، دهر دم گران

جووچککه و وچه، سهر پساندن
بن پهل، تهره داشکاندن

چار داخ و بهن پیوه کردن
وه بهر تاودان وشک کردن

ته لیس، شریت و همبالی
خه سار نه که ی نیو مسقالی

ئهوا داگیرا، دانرا
په ته ی بار کردن و هرگیرا

خوښی خوښی دلّم شاده
خاون قهرز بهس خوټ باده

توتنه که م زور جوان و پهنده
بوڼ خوښ و باش و په سه نده

له و رو و له سبه ی باری ده که م
وارید به نیو شاری ده که م

دوو خانیه چاکم لی ده کری
پوولیکی باشم پیی ده بری

هر قهرزیکی به سه رمه وه
دهیده مه وه به گهرمه وه

جلک و پیلاو ده سره و کلاو
برنج و روڼ بو چه لاو پلاو

هەرچی پێویسته بۆ مالم
بۆ خۆم و ژن و مندالم

هه‌مووی ده‌کرم به هه‌رزانی
له چاو جاران به مه‌رجانی

قه‌رز دار نیم نه‌غد کرم
چی دی نالییم به‌رگ شرم

(حاجی قادر) ، (عه‌لی قه‌ساب)
چایی بێن و ده‌گه‌ل که‌باب

شه‌و له هوتی‌ل له‌سه‌ر فه‌نه‌ر
ده‌خۆم ده‌نووم به بێ خه‌ته‌ر

به‌روژ تا شه‌و بازار پێوان
به فیزه‌وه قه‌ده‌م لی‌دان

ده‌گه‌رپیم دووکان به دووکان
سه‌ودا ده‌که‌م جلکی بووکان

له ده‌رزی تا‌کوو په‌شمینه
هه‌ر شتی جوان و ره‌نگینه

نرخ و قیমে‌تی ده‌پرسم
توتنم هه‌یه چاو نه‌ترسم

مندایش تلی لیلیانه
له مالی خوشی خوشیانه

باب له شار ده‌گه‌رپته‌وه
هه‌موو شتی‌کمان بۆ دیته‌وه

ده روژ بهم جوړه رامبوارد
به قهرز نان و چاييم خوارد

دل پر ناههنگ و خوشم
نهمرو توتنه كهه ده فروشم

ئاغاي ره ييس وده ركهوت
نوخه ي نورهم وه بهر كهوت

ده فهرده توتن ريز كراو
له بهر شه وقيان هه لئا يه چاو

بو ديتن و چاو ليكردن
هه مووي په رت و بلاو كردن

سهر و بني هه لته كاندن
نيويه كي لي وهراندن

منيش له جيي خو هه ستاوم
به بي زماني راوه ستاوم

له ناكاو هاته گويم ده نكي
داي له جهرگم وهك خه ده نكي

گوتي: ليي دهن به واگوزار
نهمسال خه راپتره له پار

به پويه كي ترش و تاله وه
گوتي: زوو بگه وه ماله وه

ده پوونت كه سري له سهره
بي هيينه بي بيينه و بهره

که گویم گرت لهم دهنگ و سه دا
 رهق بووم لهوئ وهک موقه ببا

پاش تاوی تاسان حه به سان
 به دهنگیکی پر له ترسان

هاتمه زمان، هاوارم کرد
 گوتم ئه ی داد، ئه ی هاوار

ئه ی له ریگه ی پهروه ردگار
 لیم وهکو بوون درشت وورد

ئاغای ره بیس قه رزدارم
 نه خوشم برسیم هه ژارم

هیچ نه بی قه رزی ئه مسالم
 قوتی خیزان و مندالم

بمده نی با ئه ربا به که م
 حه قی چایی و که باب به که م

رازی بکه م ، بی ده مه وه
 ریم بی بو شار بیمه وه

یان بمگرن یان بمکوژن
 یان که سه ریم له سه ر هه لگرن

بمبه خشن له ریگه ی خودا
 خه رجیم نیه بو دادگا

هه لده له رزیم هه لده چوقام
 نه راندی به سه رما توقام

ره بیس :

ئەى بئ شەرمى پەردە دراو
ئەى چلنگى پىسى گلاو

بىدەنگ نەبى بئ ئابرو
تتت هەلدهدم به ئارهزوو

دا كورپينه ليره دەرى كەن
نەك ليره، شار بە دەرى كەن

بەم چەشنە دەريان پەراندم
بەرھەمى ساليان پفاندم

بە دزى خاوەن قەرز و ئەرباب
بئ پوولئ قاوہچى و كەباب

ملم بو نايە لارەوہ
دەرکەوتم لە نيو شارەوہ

بە چاوى پر گريانەوہ
بە دلئكى وەك بريانەوہ

هاتمەوہ نيو خاو و خيزان
وہك بارانى گەلا رييزان

فرميسكى پووتى و هەژارى
لە چاوى گشتمان دەبارى

توتنه وان

دوژمن تا که ی بدهم باجت
دهک وهرگه ری تهخت و تاجت

ئهی وهرزیران ئهی جووتیران
ئهی توتنه وانی مال ویران

با به یهک دل و یهک زوبان
به خهباتی شیگیریمان

تا دوا پشووهول دهین
شهق دهو رژی مه هله دین

یه گرتن هوئی سهرکه وتنه
خهبات ریگهی دهستکه وتنه

ئه گهر یه کبین و یهک بگرین
له گهل یه کدا بزین بمرین

زال ده بین و سهر ده که وین
بهرز ده بین و نانه وین

ههول و تهقه لای بی وچان
بی ماندوو بوون و پشوو دان

تاقه ریگهی رزگاری یه
هینه ری روژی شادییه

1342 ی هه تاوی (1964 ز)

ئاواره

لاى لايه لايه كوردېك بو كورپه ساواكه لاي

*****

رۆله كورپه كه م ، ئارامى گيانم
خونچه لى گولزارى باغچه لى ژيانم

جگه ر گوشه كه م به ره م لى ژيانم
سه روه ت و مالم ، ئايين و دينم

هيز و ته و ژم ، بينا لى چاوانم
هاوده نكي به زمى رۆژ و شه وانم

رۆله گيان مه گرى مه گره به هانه
بنو دره نكي به لى به يانه

هه لى لاي لايه كورپه لى ساوايه
كوير بى ئه و چاوه لى به تۆ هه لى نايه

هه رچه ند تۆ ده گرى جهرگم كه بابيه
من بو تۆ چۆنم تۆش بو من وابيه

تۆ شاگو لى باغ من باغه وانم
نازت ده كيشم هه تا ده توانم

دايك ئه و كاته لى دلى ده سره و لى
كه كورپه لى ساوا لى بيخه م وه ركه و لى

يان به بزه لى ليو به خه نده لى زارى
ئال و گوربان كا گريان و زارى

هه لى لاي لايه كورپه لى ساوايه
قه زات له گيانم تا قانه لى دايه

ههتا ئیستا که مندالی ووردی
خهلف و نه مامی بیستانی کوردی

شلکی ناسکی نهت داوه بای بال
دهرت نه کردوو په پ و خهت وخال

بی زمان و بیر ، بی هوش و تاقت
غهمبارم دهکهی به گریه و زاقات

به لام به هیوای دوا رۆژم سا دهی
نهکهی رۆله گیان په نجم به با دهی

ههی لای لایه کۆرپهی ساوایه
بنوو درهنگه بوچ خهوت نایه

هیوام زۆر پیته وهک باب و کاکت
ببیه سه ربازی نه تهوه و خاکت

به خیوت دهکهم به گیان و به دل
نهکهی بترسی و له هیچ بکهی سل

زانا و خویندهوار، چاو و دل تیر بی
رۆژی تهنگانه پلنگ وشیر بی

لاویکی گورج و خاوهن هوش و بیر
نهترسی له بهند، له کۆت و زنجیر

ههی لای لایه رۆله لای لایه
بنوو درنگه تاخانهی دایه

کورم تو کوردی تو بیچوه شیر
نهتهوهی کاوهی نازا و دلیری

باب و باپيرت خزم و كهس و كار
زوريان كيشاوه مهينهتي وئازار

بو پاريزگاري ناموس و ماليان
قەت نەوہستاوہ دەست و گوپاليان

توش وەك ئەوان بە، نەترس و نەبەز
بازی كيوي بە ، نەك كهوي قەفەس

هەي لاي لايە روڤە لاي لايە
هيوای دوا روژم لە دەست تو دايە

مالپەری گاگەش دەگەل ئەوپەری سپاس و پیزانین لە تیکۆشەرانی
مالپەری (گیارەنگ)، بە شانازییەو هونراوەکانی تیکۆشەری مەزن، مەلا
ئاوارە، بلاو دەکاتەوہ .

مالپەری گاگەش